



Uudenmaan liitto  
Nylands förbund



# AIESOPIMUS ITÄ-UUDENMAAN LIIKENNEJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISESTÄ VUOSINA 2015–2019

**Uudenmaan liitto**

Valokuvat: Tuula Palaste-Eerola, paitsi sivu 5 Anni Levonen

Helsinki 2015

**Uudenmaan liitto // Nylands förbund**  
**Uusimaa Regional Council // Helsinki-Uusimaa Region**

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland  
+358 9 4767 411 • [toimisto@uudenmaanliitto.fi](mailto:toimisto@uudenmaanliitto.fi) • [uudenmaanliitto.fi](http://uudenmaanliitto.fi)



## Aiesopimus Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämistä vuosina 2015–2019

### 1. SOPIJAPUOLET

Tämä sopimus on tehty seuraavien osapuolien välille:

- Uudenmaan liitto
- Porvoon kaupunki
- Loviisan kaupunki
- Askolan kunta
- Lapinjärven kunta
- Myrskylän kunta
- Pukkilan kunta
- Sipoon kunta
- Liikennevirasto
- Uudenmaan ELY-keskus

### 2. SISÄLTÖ

Osapuolet sopivat tällä sopimuksella Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman mukaisen liikennepoliittikan edistämisestä. Sopijapuolet varautuvat toimivaltansa ja käytettävissä olevien resurssien puitteissa edistämään alueen liikennejärjestelmälle asetettuja tavoitteita, kehittämislinjauksia ja –toimenpiteitä. Samalla aiesopimuksen tavoitteena on edistää alueellista koordinaatiota liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamiseksi.

Itä-Uudenmaan aiesopimuksella pyritään yhdenmukaisiin toimenpiteisiin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2015 kanssa siltä osin kuin sen toimenpiteet vastaavat Itä-Uudenmaan liikennestrategian tavoitteita. Sopijaosapuolista Sipoon kunta on HLJ-aluetta ja tälle alueelle sijoittuvista hankkeista tässä aiesopimuksessa on kuvattu hankkeen ajankohtainen etenemisvaihe. Liikenneinvestointien ajoittamiseen otetaan kantaa HLJ2015 työssä.

### 3. LIIKENNEJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN

Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämisen ydinkohdat on kiteytetty visioon vuodelle 2030. Itä-Uudenmaan liikennestrategia 2030:ssä on määritelty seitsemän liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta keskeisintä tavoitetta. Tavoitteet on tiivistetty seuraavasti:

- A. Liikenteen kasvihuonepäästöjen määrän kääntäminen selvään laskuun**
- B. Joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvattaminen**
- C. Jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuuden kasvattaminen**
- D. Liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrän jatkuva väheneminen**
- E. Laadukkaan elinympäristön turvaaminen myös tuleville sukupolville**
- F. Elinkeinoelämän kilpailukyvyyn edistäminen**
- G. Yhteistyön tehostaminen liikennejärjestelmätöissä**

Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmän kehittämisen lähtökohtana on edistää maakunnan kilpailukykyä kestävällä tavalla. Tavoitteena on myös mahdollistaa turvalliset arjen matkat ja sujuvat elinkeinoelämän kuljetukset maakunnan eri osissa sekä tarjota henkilöautolle kilpailukykyisiä vaihtoehtoja, jotka ottavat huomioon alueiden ja väestöryhmien erityispiirteet.

Liikenteen kasvihuonepäästöjen määrän vähentäminen vaatii liikkumistarpeen vähentämistä ja henkilöautoliikenteen kasvun pysäyttämistä. Liikkumistarpeen vähentämisessä keskeisinä keinoina on nykyisen taajama- ja kylärakenteen tiivistäminen sekä energiatehokkaiden matkojen ja kuljetusten lisääminen.

Joukkoliikenteestä pyritään tulevaisuudessa luomaan toimiva, viisas ja käyttökelpoinen vaihtoehto henkilöauton käytölle. Tämä edellyttää nopeita ja tarpeiden mukaan aikataulutettuja vuoroja sekä

kysyntään sovitettua tarjontaa. Joukkoliikenteen kilpailukykyä suhteessa autoon parannetaan joukkoliikenteen pääreiteillä, etenkin pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa liikenteessä. Alueen sisällä palvelutasoa parannetaan maankäytön kehittämisen, palveluiden, sekä työ- ja opiskelumatkaliikkumisen kannalta keskeisillä suunnilla sekä myös erityisryhmät huomioiden. Joukkoliikenteen käyttäjien palveluja parannetaan kehittämällä myös laadullisia palvelutasotekijöitä sekä parantamalla joukkoliikenteen imagoa esimerkiksi lisäämällä informaatiota ja yhtenäistämällä lippujärjestelmiä. On tärkeää, että ELY-keskus, HSL ja alueen kunnat suunnittelevat yhdessä liikennöitsijöiden kanssa joukkoliikenteen järjestämistä ja sen tasoa. Itä-Uudenmaan joukkoliikenteen ja matkaketjujen toimivuuden kehittämisessä tärkeää on valtatie 7:n käytävässä kulkevan bussiliikenteen ja HSL alueen sisäisen liikenteen välisten vaihtojen mahdollistamista linjastollisin ja lippujärjestelmän kehittämiseen liittyvin toimin.

Joukkoliikenteen kehittämisen yhteydessä myös kevyen liikenteen houkuttelevuutta tulee kasvattaa turvallisten, esteettömien ja sujuvien matkaketjujen muodossa. Kävelyn ja pyöräilyn arvostusta ja motivointia on lisättävä, mikä edellyttää asenteisiin vaikuttamista ja markkinointia. Suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kevyen liikenteen toimiviin ja selkeisiin järjestelyihin varsinkin uusilla asuin- ja työpaikka-alueilla.

Laadukas elin- ja toimintaympäristö edellyttää sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävien yhdyskuntarakenteiden ratkaisujen sekä turvallisuuden edistämistä. Liikenneverkon riittävä kuntotaso ja liikennöitävyys tulee turvata ja edistää toimivia ja turvallisia kuljetusketjuja. Tämän kaiken saavuttamiseksi tulee tehostaa yhteistyötä liikennejärjestelmän suunnittelussa ja toteutuksessa sekä varmistaa ylläpitoon ja kehittämiseen edellyttämä rahoitustaso.

## 4. TOIMENPIDEOHJELMA

Toimenpideohjelmassa on nimetty kunkin toimenpiteen edistämistä ensisijaisesti vastaava taho tai tahot. Yksittäisen toimenpiteen rahoitusjaoista sovi- taan erikseen sen toteutuksen yhteydessä. Hankkei- den toteuttaminen vaatii yleensä yksityiskohtaista jatkosuunnittelua.

Itä-Uudenmaan liikennestrategia 2030 taulukossa 6 on määritetty toimenpideohjelma. Toimenpideohjel- ma on jaettu neljään toimenpidekokonaisuuteen ja kehittämisalueisiin. Näiden kokonaisuuksien alle on kirjattu alueen kuntien ja muiden sopijaosapuolten mielestä tärkeimmät strategiset kehitystehtävät Itä- Uudenmaan alueen kehittämiseksi vuosina 2015– 2019. Kehitystehtävät perustuvat liikennestrategia 2030 linjauksiin joita on tarkistettu toimintaympä- ristöanalyysin ja palvelutasotarkastelun perusteella.

### 1. Liikenteen kysynnän hallinta ja sen edellytykset

- Yhteistyömuotojen kehittäminen ja rahoitus
- Maankäytön suunnittelu
- Liikkumisen ohjaus ja liikennekasvatus

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Taajamarakenteen tiivistä- minen palvelujen ja joukkoliikenneyhteyksien varrella.

**PERUSTELU:** Suurempi osa matkoista voidaan tehdä kestävillä kulkutavoilla ja joukkoliikenteen kannattavuus ja palvelutaso paranee matkustaja- määrien noustessa.

**VASTUUTAHO:** kunnat

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Kerava–Nikkilä-rataan tukeu- tuvan maankäytön kaavoittaminen.

**PERUSTELU:** Luo edellytyksiä henkilöliikenteen käynnistämiseen Kerava–Nikkilä-radalla.

**VASTUUTAHO:** Sipoo



### 2. Nykyisen infrastruktuurin ja palveluiden tehok- kaampi käyttö

- Joukkoliikennepalveluiden kehittäminen
- Liikenneväylien käytön tehostaminen

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Liityntäpysäköinnin kehittä- minen (myös alueen ulkopuolella). Liityntäpy- säköinnin kehitysohjelman tarkistus ja päivitys, jonka avulla suunnitellaan tärkeimpiä kehityskoh- teita.

**PERUSTELU:** Mahdollistaa kohtuullisin kustannuk- sin joukkoliikenteen palveluiden tarjoamisen myös runkoreitistön ulkopuolelle.

**VASTUUTAHO:** ELY-keskus, kunnat

### 3. Nykyisen infrastruktuurin parantaminen

- Keskustojen ja taajamateiden kehittäminen
- Kevyen liikenteen verkko kehittäminen
- Joukkoliikenteen kehittäminen
- Rataverkon kehittäminen
- Tieverkon parantaminen
- Vesiväylien parantaminen
- Liikenteen ympäristöhaittojen torjunta

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Alemman tieverkon kunnossapidon sekä joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kehittämiseen kohdistuvan rahoituksen tason nostaminen.

**PERUSTELU:** Pienillä kustannustehokkailla joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen kehittämistoimenpiteillä kasvatetaan kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuutta ja parannetaan liikenneturvallisuutta. Tärkeimmän alemman tieverkon kunnossapidon parantaminen on Itä-Uudenmaan pienten kuntakeskusten kannalta edellytys turvallisten ja sujuvien matkaketjujen sekä elinkeinoelämän toiminnan turvaamiselle. Kunnossapidon keinoilla voidaan vähentää tarvetta parantamishankkeiden toteutukselle. Alemman tieverkon kunnossapidon parantaminen edellyttää lisärahoitusta, koska päätieverkon kunnossapidosta ei ole tarkoituksenmukaista tinkiä. Kunnossapidon tason nostamisen lisäksi joillakin yhteysväleillä (esim. Myrskylä–Porvoo) on myös tarvetta parantamishankkeille.

**VASTUUTAHO:** Kunnat, ELY-keskus, Liikennevirasto, Uudenmaan liitto

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Vt4/vt7 + kehä I sekoittumisalueen liikennejärjestelyiden parantaminen.

**PERUSTELU:** Idän suunnan bussiliikenteen täsmällisyyden parantaminen. Hanke on mukana HLJ2015 kehittämishankkeissa kaudella 2016–2025.

**VASTUUTAHO:** ELY-keskus, liikennevirasto

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Raskaan liikenteen palvelualueiden kehittäminen.

**PERUSTELU:** Elinkeinoelämän logistiikan toimivuuden edellytys on riittävät lepoajat mahdollistava kattava levähdysalueverkosto. Lisäksi Sipoonlahden eritasoliittymässä valtatiellä 7:llä on syytä tarkastella eritasoliittymän kehittämistä niin että se mahdollistaa linja-autopysäkkien toteuttamisen moottoritietä ajavalle bussiliikenteelle.

**VASTUUTAHO:** Sipoo, ELY-keskus, Liikennevirasto

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Ajoneuvoliikenteen vaihtoehtoisten energialähteiden jakelujärjestelmän mahdollistaminen.

**PERUSTELU:** Varautuminen fossiilisten polttoaineiden syrjäytymiseen tulevaisuudessa. Mahdollistetaan Itä-Uudenmaan energiaklusterin monipuolistuminen.

**VASTUUTAHO:** kunnat, liikennevirasto, ELY-keskus

### 4. Uuden infrastruktuurin rakentaminen

- Maankäytön kehittämiseen liittyvät hankkeet
- Isot tieninvestoinnit

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Porvoon itäisen ohikulkutien ja pohjoisen sillan toteutumisen edistäminen.

**PERUSTELU:** Itäinen ohikulkutie parantaa saariston elinkeinoelämän edellytyksiä ja parantaa mahdollisuuksia tiiviin rakenteen laajentamisen Porvoon itäreunalle.

**VASTUUTAHO:** Porvoo, ELY-keskus

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Loviisan uusittavan ydinvoimalan tarvitsemien liikenneyhteyksien toteuttamiseen varautuminen.

**PERUSTELU:** Varaudutaan nykyisten voimaloiden uudistamiseen.

**VASTUUTAHO:** ELY-keskus, Loviisa

**KEHITYSTEHTÄVÄ:** Itäradan ja itämetron toteutumisen edistäminen hankkeita tukevalla maankäytön suunnittelulla kunnissa.

**PERUSTELU:** Edistää kestävien kulkumuotojen kehittämistä ja parantaa alueen kilpailukykyä.

**VASTUUTAHO:** Kunnat

## 5. JATKUVA LIIKENNEJÄRJESTELMÄTYÖ JA SEURANTA

Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman edistämistä ja sopimuksen toteutusta koordinoi maakunnallinen virkamiestason liikennejärjestelmätyöryhmä. Työryhmässä käsiteltävien asioiden valmistelusta ja työryhmän vetämisestä vastaa Uudenmaan liitto ja kaikki sopimusosapuolet nimeävät siihen edustajansa.

Jatkuvalla liikennejärjestelmäyhteistyöllä varmistetaan mm. tämän sopimuksen edistämien ja seuranta sekä liikenteeseen liittyvän strategisen kehittämisen linkittäminen alueen muuhun kehittämiseen.

### Työryhmän tehtävänä on:

- Koordinoida ja seurata liikennejärjestelmäsuunnitelmassa ja tässä sopimuksessa esitettyjen toimenpiteiden toteutumista.
- Koordinoida alueen liikenteeseen liittyvää vuoropuhelua valtakunnan tasolle sekä työryhmän ulkopuolisiin tahoihin.
- Toimia alueellisena liikennesuunnittelun asiantuntijana ja koordinoijana sekä varmistaa ja vahvistaa osaltaan maankäytön, asumisen, palveluverkon, elinkeinoelämän sekä liikennejärjestelmän suunnittelun ja kehittämisen yhteen kytkentää.
- Seurata liikennejärjestelmän ja sen palvelutason sekä toimintaympäristön kehittymistä.
- Seurata liikenneturvallisuuden kehittymistä.
- Varmistaa liikennejärjestelmän palvelutasossa tapahtuvien muutosten sekä toimintaympäristön muutosten edellyttämät toimenpiteet.
- Sopimuksen toteutumisesta ja hankkeiden edistymisestä laaditaan vuosittain seurantaraportti. Seurantaraportissa käydään läpi toimenpiteiden edistymisen tilanne, tarkennetaan seuraavan vuoden keskeiset toimenpiteet sekä arvioidaan liikennejärjestelmän tilan kehityssuuntaa ja toteutettujen toimenpiteiden vaikutuksia suhteessa liikennejärjestelmän kehittämiseksi asetettuihin tavoitteisiin.



## 6. SOPIMUKSEN PÄIVITTÄMINEN

Sopimuksen päivittämisen tueksi laaditaan uusi liikennestrategia, joka valmistuu vuoden 2018 alussa. Uusi aiesopimus laaditaan osapuolten hyväksymän uuden liikennestrategian linjausten mukaisesti vuoden 2018 aikana.

## 7. ALLEKIRJOITUKSET

---

Uudenmaan liitto

---

Porvoon kaupunki

---

Loviisan kaupunki

---

Askolan kunta

---

Lapinjärven kunta

---

Myrskylän kunta

---

Pukkilan kunta

---

Sipoon kunta

---

Liikennevirasto

---

Uudenmaan ELY-keskus